

7/6533

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

SAYI : B 14 0 BHİ 0 00 00 02-77
KONU : Yazılı Soru Önergesi

04-02-2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İlgi: 27.01.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6533-11055/23264 sayılı yazınız.

Aydın Milletvekili Özlem ÇERÇİOĞLU'NUN, "Hipermarketlere yönelik yasa çalışmasına" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/6533) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim

Zafer ÇAĞLAYAN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ek: 4 sayfa önerge cevabı

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZLEM ÇERÇİOĞLU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

Yaşanan ekonomik kriz en fazla küçük ve orta boy işletmeler ve esnafı mağdur etmiştir. Son zamanlarda birbiri ardına açılan büyük alışveriş merkezlerinde faaliyete giren hiper marketler, zar zor yaşamını idame ettiren esnafa bir darbe de bunlar vurmaktadır. Buna göre;

SORU 1- Uzun zamandır çıkması beklenen market bakkal ve küçük esnafı koruyacak olan hiper market yasası ne zaman çıkacaktır.

SORU 2-Bu yasanın bu kadar geciktirilmesinin sebebi büyük ölçekli şirketlerin baskısı sonucu mudur?

CEVAP 1,2-Ülkemizde 1990'lı yılların başlarında ivme kazanan marketleşme süreci, zaman içerisinde büyük bir gelişim göstermiştir. Her türlü tüketim maddesi ve ihtiyaç malzemesinin perakende ticaretinin yapıldığı ve büyük mağaza diye adlandırılan bu alış/veriş merkezlerinin sayılarındaki artış beraberinde bazı problemleri de ortaya çıkarmıştır.

Avrupa ülkeleri ve Amerika'da yapılan hukuki düzenlemelerle önlenen problemlerin, ülkemizde de önüne geçilmesi amacıyla; Bakanlığımızca "Alışveriş Merkezleri, Büyük Mağazalar ve Zincir Mağazalar Kanunu Tasarısı Taslağı" hazırlanarak 31.01.2008 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiş olup, yasalaşma süreci devam etmektedir.

Tasarı taslağında;

- Küçük ve büyük ölçekli perakendeci işletmelerin, rekabet şartlarında bir arada faaliyetlerini sürdürebilecekleri bir ortamın oluşturulması,
- Perakende ve üretim sektöründe tekelleşmeye giden yoğunlaşmaların engellenmesi,
- Haksız rekabetin önlenmesi,
- KOBİ'ler ile küçük tedarikçilerin, büyük ölçekli perakendeci işletmelerin kısa ve uzun vadeli suistimallerine karşı korunması,
- Büyük ölçekli perakendeci işletmeler ile alışveriş merkezlerinin imar planlarında ayrılmış alanlarda veya uygun alanlarda kurulmalarının ve faaliyette bulunmalarının sağlanması, şehir ve çevre planlamasına fayda sağlayıcı bir katkıda bulunulması, çevre kirliliği ve trafik yoğunluğunun engellenmesi,
- Tüketici haklarının korunması ve memnuniyetinin artırılması,
- Tedarikçi veya üreticilere ürettirip satın aldıkları private label ürünlerine sınırlama getirilmesi,
- Tedarikçi ve üreticilerin mağduriyetlerinin önlenmesi için, ödemeler konusunda ürünün raf ömrüne göre düzenleme yapılması,
- Tedarikçi veya üreticiden yeni mağaza açılışı veya tadilatı, sezon açılışı, yıl dönümü bedeli, banka ve kredi kartı katılım bedeli gibi taleplerde bulunulması ile ilgili düzenleme getirilmesi,
- Tedarikçi veya üreticiden raf, katılım, reklâm ve anons bedeli veya çeşitli adlar altında prim taleplerine ilişkin düzenleme getirilmesi,
- Müşterilerinin kullanımı için belli bir büyüklükte kapalı ve açık otopark düzenlemeleri,

gibi hususlar dikkate alınmıştır.

Ayrıca; bu Tasarıyla mevcut ve ileride doğması muhtemel olan sorunlara çözüm getirilmesi amaçlanmıştır. Dünya örnekleri, ülkemiz gerçekleri kapsamında değerlendirilerek kamu yararını ön planda tutan ve serbest piyasa şartları ile uyumlu düzenlemeler yapılmaya özen gösterilmiştir.

SORU 3-Bu hipermarketler karşısında mağdur olan küçük esnafa teşvik amaçlı yeni bir yardım yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 3- Esnaf ve sanatkârlar, sermaye ve refahın tabana yayılması, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve bu suretle sosyal dengelerin korunmasında ekonomik ve sosyal hayatın önemli unsurlarından biridir.

Esnaf ve sanatkârlar, özellikle işletme sayılarının çokluğu, ülke çapında istihdam seviyesi, bölgesel kalkınma ve gelişmeye katkıları yönüyle de üzerinde durulması gereken bir kesimdir.

Mesleki geleneklerini Ahilik kültüründen alan esnaf ve sanatkârların sosyal, siyasal ve ekonomik dengeler üzerindeki tartışılmaz önem ve etkinlikleri nedeniyle gelişmeleri için hiçbir fedakârlıktan kaçınılmamaktadır.

Bu bağlamda;

—2002’de %59 seviyelerinde olan esnaf ve sanatkârlarımıza verilen kredi faiz oranı %12 ye düşürülmüştür (10 ocak 2009 tarih ve 27106 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince ve Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Kefaletiyle Esnaf ve Sanatkârlara Kredi Kullanılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı” ile esnaf ve sanatkârların finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, cari faize gösterge faiz oranı %65’den %50’ye düşürülmüş, %35 olan sübvans oranı da %50’ye çıkarılmıştır. Bu durumda cari faiz oranı düştükçe esnaf ve sanatkârlara uygulanacak faiz oranı da düşecektir.)

—Esnaf ve sanatkârlara verilen kredi tutarlarının toplam kredi hacmindeki payı artırılmıştır. 2002 yılında 153 milyon TL kredi verilmiş iken, bu miktar 2008 yıl sonu itibariyle 3.3 milyar TL olmuştur.

—2002 yılında 5.000 TL olan kredi limiti, 35.000 ve 50.000 TL’ ye yükseltilmiştir.

—Bakanlığımızın girişimleri üzerine, Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) aracılığıyla ilk defa imalatçı esnaf ve sanatkârlar ile KOBİ’lere yönelik sıfır faizli 25.000 TL., imalatçı bayan girişimcileri ise 30.000 TL.’ye kadar kredi desteği sağlanmıştır. Ayrıca,2009 yılında Bakanlığımıza bağlı KOSGEB’in hem bütçesini artırarak hem de kanunda değişiklik yaparak imalatçı olmayan esnaf ve sanatkârlarımızın da “Sıfır ve düşük faizli cansuyu kredi desteklerinden yararlanmalarını sağlayacağız.

Esnaf ve sanatkârların esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatiflerinin kefaletiyle Halk Bankasından kullandıkları kredilerden ödeme güçlüğüne düşenler için Bakanlığımız koordinasyonunda TESKOMB tarafından yeniden yapılandırılmaya gidilmiştir.

Buna göre; kredi borcu 31.12.2008 tarihinden önce kooperatif takibine intikal etmiş ortakların takipte bulunan anapara tutarlarını defaten ödemeleri kaydıyla ödemenin yapıldığı güne kadar işlemiş olan gecikme faiz tutarları 48 aylık süreyi aşmamak üzere kooperatifçe ortakların ödeme gücü göz önünde bulundurularak ve ayrıca herhangi bir faiz hesaplanmaksızın taksitlendirileceği,

son başvuru tarihinin 31.03.2009 olduğu ve bu tarihten sonra yapılan başvurular değerlendirmeye alınmayacaktır.

Esnaf ve sanatkârlarımızın dünyadaki değişim ve dönüşüme intibakları ve olumsuzluklardan etkilenmelerinin önüne geçilmesi amacıyla;

60. Cumhuriyet Hükümeti Eylem Planında Bakanlığımız sorumluluğuna verilen “Yapısal Dönüşüm Yönetimi” faaliyetlerinden “Yapısal dönüşümün sunduğu fırsatlardan esnaf ve sanatkârların azami ölçüde yararlanmalarının sağlanması ve dönüşümün olumsuz etkilerinin azaltılmasını” teminen, esnaf ve sanatkârların sorunlarının tespit edilmesi ile izlenecek politikaların belirlenmesi amacıyla, “Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi” hazırlanmıştır.

Esnaf ve sanatkârların sorunları ve yapısal dönüşüm ve değişim için gerekli olan destek mekanizmalarının geliştirildiği “Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi”nde;

—Hukuki ve idari düzenlemelerin yapılması,
—Eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi,
—Yenilikçilik ve girişimciliğin geliştirilmesi,
—Altyapı, kümelenme ve ortaklık faaliyetlerinin desteklenmesi,
—Avrupa birliği (AB) programlarından ve kaynaklarından esnaf ve sanatkârların faydalanmasının sağlanması,

konularında 5 stratejik amaç belirlenmiştir.

Stratejik amaçlar çerçevesinde esnaf ve sanatkârlara;

●Ortak hareket etmeleri halinde teşvik edilmeleri,
●Esnaf ve sanatkârların mesleki eğitimi ve danışmanlık hizmeti,
●İhtiyaç duyulan alanlarda mesleki dönüşüm eğitimi,
●Tüketici tercihlerini dikkate alan işyeri iyileştirmeleri ve geliştirmeleri,
●Bazı mesleklerde yeni iş alanları yaratılması ortaklık faaliyetlerinin desteklenmesi gibi hususlar değerlendirilmektedir.

Yapısal değişim ve dönüşümün sunduğu fırsatlardan esnaf ve sanatkârlar azami ölçüde yararlandırılacak, aynı zamanda değişim ve dönüşümün ve ekonomik krizlerin bu kesim üzerindeki olumsuz etkileri belirlenen hedeflerle azaltılacaktır.

Esnaf ve sanatkârların problemlerinin çözülmesi ve sosyoekonomik durumlarının iyileştirilmesi çalışmalarında önemli bir adım da 2009 yılı içinde yapılması planlanan “Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası”dır.

Şûra için bakanlıkların, üniversitelerin, mesleki kuruluşların ve ilgili gerçek ve tüzel kişilerin bilgi ve tecrübelerinden yararlanılarak,

Vergi Komisyonu,
Kredi, Finansman ve Teşvik Komisyonu,
Kümelenme ve Küçük Sanayi Siteleri Komisyonu,
Sosyal Güvenlik Komisyonu,

Avrupa Birliği ve Esnaf ve Sanatkârlar Komisyonu,
Rekabet, Verimlilik ve İnovasyon Komisyonu,
Mesleki Eğitim ve İstihdam Komisyonu,

raporları hazırlanmıştır.

şura'da esnaf ve sanatkârların sorunlarına çözümler aranacak, yeni açılımlar ve yaklaşımlar geliştirilecektir.

Ayrıca; kamuoyunda "Sicil Affı" olarak bilinen; "Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler İle Kredi Ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanun" 28.01.2009 tarih ve 27124 sayılı Resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kabul edilen bu Yasa ile vatandaşlarımızın, esnaf ve sanatkar ile her türlü işletmenin, nakdi ve gayri nakdi kredileri, karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi kartları borçlarına ilişkin kayıtları, ilgili borcun bugüne kadar ödenmiş olması ya da Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra 6 ay içinde ödenmesi veya banka ve özel finans kurumlarınca yeniden yapılandırılması halinde, borcunun tamamının ödenmesinin ardından bu Kanun kapsamında silinecektir.

Merkez Bankası ve bankalar ile özel finans kurumlarınca kayıtların silinmesinden sonra, bankalar ve özel finans kurumlarınca yapılacak kredilendirme, çek karnesi verilmesi ve diğer bankacılık işlemlerinde silinmiş kayıtlar dikkate alınmayacaktır.